

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. "Anta kisre inisi kagan bolmuş erinç." cümlesinin dil içi çevirisi "Ondan sonra kardeşi kağan olmuştur." biçimindedir.
- A) +ta bulunma eki AYRILMA anlamında olduğu için ayrılma ekidir.
- B) "inisi / (onun) küçüğü" tamlayıcı düşmüş isim tamlamasıdır.
- C) "Anta kisre" (ondan sonra), den sonra edat öbeği kurmuştur.
- E) "anta" ondan, işaret zamiridir.

CEVAP D

2. A) Seçeneğindeki -sar eki şart kipi değil, zarfiiil ekidir. Şart kipi üzerine şahıs eki alır.
- B) alk- (FK) / -ı- yardımcı ses / -n (FFYE) / -ur geniş zaman kipi.
- C) yan- (FK) / -ı- yardımcı ses / -l (FFYE) / -sar zarfiiil eki TÜREMİŞ sözcüktür.
- D) et+üz(öz)>etöz (kendî), birleşik yapılı zamirdir.
- E) "anta" ondan, işaret zamiridir.

CEVAP A

3. I. sözcük "bilmez erti / bilmez idi" ve III. sözcük "yanıltaçı siz / yanılacakınız" çekimli fiildir. Diğer altı çizili sözcüklerin tamamı ise fiilimsidir.

CEVAP B

4. *Selçuklu Şehnâmesi*, Hoca Dehhanî tarafından FAR-SÇA olarak yazılıp Alaattin Keykubat'a sunulmuş, Selçuklu Dönemi'nin tek "şehnâme" örneğidir.

NOT: Üç özelliği taşıyan eserlere genel olarak "şehname" adı verilir: **a)** 3 fe û lün/ 1 fe ül vezniyle yazılmış olma. **b)** Manzum mesnevi biçiminde yazılma. **c)** Siyasi içeriğe sahip olma. Kutadgu Bilig bu özelliklerinden dolayı Şehnâme-i Türkî olarak da adlandırılır.

CEVAP A

5. Parçada tanıtılan eser Danişmend Melik Ahmed Gâzi'nin fetihlerini konu edinen *Danişmendnâme/Danişmend Gâzi Destanı*'dir.

CEVAP E

6. *Teressül* Türk edebiyatında **nesir teorisiyle ilgili ilk eserdir**. Mektup, seyahatname vb. düzyazı türleri ve bunlara ilişkin kuralları açıklar. *Teressül* Ahmedî'ye değil, Ahmed-i Dâî'ye aittir.

CEVAP C

7. Çağdaş Türk lehçelerinin tasnifi **5 ölçüte** göre Talat Tekin tarafından yapılmıştır. Bu tasnif yapılırken ses değişmelerini göstermek için "r-z" ve "l-ş" değişimi ile Köktürkçedeki "adag" ve "taglıg" kelimeleri birer numune olarak kabul edilip bu kelimelerdeki ses değişimleri üzerinden çağdaş Türk lehçeleri tasnif edilmiştir. "**ga**" sesinin durumu bir ölçüt değildir, ancak "**ag**" sesinin durumu bu ölçütlerden biridir.

1. r-z ve l-ş değişimine göre
2. Söz başı h'nin durumuna göre
3. söz içi ve sonu d'nin durumuna göre
4. "ig" sesinin durumuna göre
5. "ag" sesinin durumuna göre

CEVAP E

8. Batı Oğuz grubu yazı dilleri: Azerice, Türkmençe, Türkiye Türkçesi, Gagavuzca, Horasan Türkçesi ve Kaşkaycadır.

CEVAP A

9. Öncülde verilen beyitlerin dil içi çevirisi şu şekildedir:

İnsan gönlü, dipsiz deniz gibidir.
Bilgi, inci gibi (denizin) dibinde yatar

Kişi, denizden inciyi çıkarmazsa,
İster inci ister taş olsun hepsi bir.

Söz bilinerek söylense, bilgiye samur (kürk gibidir)
Bilgisizin sözü kendi başını yer.

Bu beyitlerde bilginin önemi ve değeri vurgulanmaktadır.

CEVAP C

10. A) "yatur", "yiyür", Haber kipiyle çekimlendiği için birden fazla çekimli fiil vardır.
- B) "sanı">sa- (FK) / -n (FF) / -ı (ZARFFİİL) ve "bilip" ZARFFİİL; SADECE ZAFFİİL bulunduğu için "B" seçeneği YANLIŞTIR.
- C) Kişig könlü tüpsüz teniz tek durur, (İSİM CÜMLESİ)
Bilig yinçü sanı tüpinde yatur. (FİİL CÜMLESİ)
- D) "(onun) könlü " 3. TŞ İYELİK EKİ ve "(onun) tüpinde / dibinde" 3. TŞ İYELİK EKİ, ek halinde zamirlerdir.
- E) "Biligsiz sözü " ifadesi belirtisiz isim tamlamasıdır ve tamlayan durumundaki "biligsiz (kişi)" adlanmış sıfat görevindedir.

CEVAP B

11. Köktürk, Uygur ve Karahanlı Türkçesinde (Eski Türkçe Dönemi'nde) iyelik eki almamış kelimelere belirtme hal eki +ıg biçiminde gelir. Örneğin bu metin Karahanlı Türkçesi ile yazılmış olsaydı belirtme hal eki "hadis+ni" biçiminde değil, "hadis+ig" biçiminde gelirdi. Diğer tüm ekler Eski Türkçe Dönemi'nde de aynı şekildedir.

CEVAP B

12. A) "bol-" fiilinin kullanılması, yönelme hal ekinin "+ga" biçiminde olması(yigitler+ge) vb. Doğu Türkçesine has özelliklerdir, Batı (Oğuz) Türkçesinde görülmez.
- B) "diseñ", "bolayın", "bolmagasıñ" çekimli fiillerdir.
- C) bol-(FK) / -ma (olumsuzluk) / -ga (gelecek zaman eki) / -sıñ (2. TŞ eki), ("olmayACAksın") gelecek zamanla / haber kipiyle çekimlendiği için YANLIŞ seçenektir.
- D) Basit sözcük: "diseñ / desen"; türemiş sözcük: "karıp /yaşlanıp"; birleşik sözcük: "birle / (bir+ile)"
- E) bol-(FK) /-ma (olumsuzluk) / -ga (gelecek zaman eki) / -sıñ (2. TŞ eki), ("olmayACAksın") gelecek zamanla / haber kipiyle çekimlenmiştir.

CEVAP C

13. (I) numaralı cümlede " 'Erzurum' gazetesinde yani küçük bir taşra gazetesinde " ifadesinde altı çizili bölüm ara sözdür ve kendinden önceki dolaylı tümleci açıklar. (III) numaralı cümlede ise "şiiirler", "hikâyeler"di, çocukça yazılmış heves ürünü şeyler" ifadesinde altı çizili bölüm ara sözdür ve kendinden önceki yüklemi açıklar.

CEVAP B

14. Aşağıdaki seçeneklerde altı çizili bölümler SIFAT-FİİL grubu, italik yazılanlar ise isim tamlamasıdır:

- A) Yanından yöresinden yeşil otlar fıskıran mezar taşları
- B) Bugüne kadar gördüğüm en derin anlamlı şarkı sözü
- C) En az sözle en fazla anlamı inşa etme çabası olarak tanımlanan sebkihindi şiiri
- E) Metinler arası ilişkiler ve umulmadık hayaller peşinde koşan Hasan Ali Toptaş romanı
- "D)" seçeneğinde ise altı çizili bölümler İSİM-FİİL grubu, italik yazılanlar ise isim tamlamasıdır:
- D) Sonradan görme bir kapı komşusu

CEVAP D

15. "A)" seçeneğindeki cümle, doğru olarak ögelerine ayrılmıştır.

- A) Erzurum Lisesi'ne "parasız yatılı" olarak girmese / çocukluğunun ilk ciddi mesleği tabelacılığa / devam edecektir. (ZT/DT/Y)
- Diğer seçeneklerin doğru öge ayrımı ise şu şekilde olmalıdır:
- B) Fethi Ağa diye / söz eder /anılarında / babasından. (ZT/Y/DT/DT)
- C) Hüzünlü bir çocukluk ve gençliği olduğunu / okuruz / Dünya Bir Gölgeliktir adlı anılar kitabında. (N/Y/DT)
- D) Asıl adı İsmail Naci Kalpakçioğlu olan eleştirmen / Giresun doğumludur. (Ö/Y)
- E) Yaşamında rastlantıların büyük rolü olduğunu / söyler. (N/Y)

CEVAP A

16. Filipince, Çin-Tibet Dillerinden biri değildir, Avustro-nezzya Dil Ailesi içinde yer alır.

CEVAP C

17. "E" seçeneğindeki "m" sesi,
çıkış biçimine (boğumlanma tarzına) göre: "akıcı"
ses tellerinin durumuna göre: "ötümlü"
boğumlanma noktasına göre: "çift dudak" ünsüzüdür.

Diğer seçeneklerin doğrusu şöyledir:

- A) c: süreksiz- dış eti damak-ötümlü
B) t: patlayıcı-süreksiz-dil ucu diş
C) y: sürekli-damak-akıcı ve sızıcı
D) v: sızıcı-sürekli-dış dudak

CEVAP E

18. "densiz", "tuzdan": dil ucu diş ünsüzü
"gerekli": damak ünsüzü
"pembe": çift dudak ünsüzü
"E" seçeneğindeki "çeşit" sözcüğündeki "ç, ş" diş eti damak ünsüzü iken "t" dil ucu diş ünsüzüdür.

CEVAP E

19. Öncülde özellikleri verilen kuram "Performans-İcra Yöntemi" olarak da bilinen "Bağlamsal Kuram"dır.

CEVAP A

20. "B)" seçeneğindeki ifade doğrudur: Her iki dörtlük de 11'li hece ölçüsü ve koşma nazım şekliyle yazılmıştır.
A) Nazım türleri aynı değildir: İlk metin taşlama, ikinci metin güzellemedir.
C) Aynı kafiye türü kullanılmamıştır: İlk şiirde tam, ikinci şiirde yarım kafiye kullanılmıştır.
D) İlk şiir toplumsal eleştiri, ikinci şiir ayrılık temalıdır.
E) Öncülde metinlerin aynı yüzyılda ya da benzer sosyal çevrelerde söylendiğine dair hiçbir bilgi yoktur.

CEVAP B

21. A) Tevriye: "Bâkî" hem şairin adı hem "ebedî" anlamına (iki farklı gerçek anlama) gelir.
B) Telmih: Hz. Davud'un güzel sesli olması hatırlatılmaktadır.
C) Tenasüp: "âvâze, sadâ, Davud" anlamca ilişkili kelimeler bir arada kullanılmıştır.
D) Lefvüneşir: İlk mısradaki "âvâze" alt mısradaki "sadâ" ile ilişkilidir; yine ilk mısradaki "âlem" ile alt mısradaki "kubbe" (gökkubbe, dünya, âlem) ilişkilidir.
E) Kinaye: Hem mecaz hem gerçek anlama gelebilecek bir sözcük YOKTUR.

CEVAP E

22. Öncülde biyografisi verilen şair Hacı Bayram-ı Velî'dir.

CEVAP C

23. C) *Vilayetname-i Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî*, Balım Sultan'a değil, Uzun Firdevsî'ye (Firdevsî-yi Tavil) aittir.

CEVAP C

24. Öncülde tanıtılan destan *Battal Gazi Destanı/Battal-nâme*'dir.

CEVAP D

25. Öncülde anlatılan bölüm orta oyununun "muhavere" bölümüdür.

CEVAP A

26. Nasrettin Hoca fıkralarını Tanzimat Dönemi'nde derleyerek ilk defa kitap olarak yayımlayan araştırmacı Çaylak adlı mizah dergisini çıkaran Çaylak (Çopur) Tefvik'tir.

CEVAP C

27. *Asuman ile Zeycan* hikâyesinde "nar yiyerek çocuğu olma" motifi görülür.

CEVAP A

28. Ekleme ya da çıkarma yapılmış halk hikâyesine “Kara-velli” adı verilir.
- A) Kara Hikâye: Tamamı mensur hikâye
- C) Serküşte: Türkülû halk hikâyesidir.
- E) Peşrev ve D) Sersühane: Halk hikâyesinin başında, konuyla ilgisiz manzum giriş bölümüdür, bu bölüme “Selçuk” da denir.

CEVAP B

29. Âşıklık kolunu oluşturan 7 ölçüt Doğan Kaya tarafından belirlenmiştir. Buna göre usta âşığın: 1. dili ve üslubu 2. hatıraları / yaşantısı 3. temaları 4. tasnif ettiği hikâyeler 5. ayakları 6. ezgileri / bağlama tavrı 7. karışılmaları âşıklık kolunu belirleyen ölçütlerdir.
- “Usta âşığın muammalarının doğaçlama olarak söylenmesi” ölçütlerden biri değildir.

CEVAP E

30. Öncülde tanıtılan âşıklık geleneğinde son “kolbaşı” şair Huzurî’dir.

CEVAP A

31. “A)”da pâdişâh-ı hüsn”, “B)”de “hümâ”, “C)”de “nergis-i mestân”, “D)”de “meh” ifadeleri “kendine benzeten” öğelerdir ve “benzeyen” beyitlerde söylenmemiştir. Bu ifadelerde açık istiare vardır.

“E)” seçeneğinde ise “Cefâ taşı” ve “mir’ât-ı dil / gönül aynası” ifadelerinde ise teşbihbeliğ vardır. Beyitte açık istiare yoktur.

CEVAP E

32. “Zâl”, divan şiirinde hilekârlık ve aldatma sembolüdür. İran mitolojisinde Sâm’ın oğludur. Albino doğduğu için babası onu Elbruz Dağı’na terk eder. Saçı, kaşığı, kirpiği bembeyaz olduğu için Zâl, “kocakarı” anlamına gelir. Onu Simurg alıp büyütür. Beytin dil içi çevirisi ise şöyledir:

Ey Fuzûlî, dünya (denen) Zâl’in hilesinden sakın
Gafil olma, erkek gibi davran, işini mertçe (sıkı) tut

CEVAP B

33. Gırre ol-: gururlanmak; dilber: sevgili; hüsn ü cemâl: güzellik ve yüz güzelliği; nakş u nigar: güzellik ve çekicilik.

Öncülde verilen “Gırre olma dilberâ hüsn ü cemâl kıl vefâ / Bâki kalmaz kimseye nakş u nigâr elden gider beytinin dil içi doğru çevirisi “A)” seçeneğindeki gibidir.

CEVAP A

34. “A)”, “B)”, “C)” ve “D)” seçeneklerindeki beyitler şairin kendini ve sanatını övdüğü fahriye bölümünden alınmış beyitlerdir:

A) Kemâl-i reşk ile mümkün mi olmamak meftûn
Hayâl-i nâzüküme şa’ir-i Sıfâhânî

(İnce hayallerime İsfahan şairlerinin büyük bir kıskançlıkla imrenmemeleri mümkün mü?)

B) Egerçi peyrev-i şem’-i kelâm-ı Enverî’yem
Sözüm çerâğı benüm şimdi gül gibi meşhûr

(Aslında Enverî’nin söz mumunun izleyicisiyim, benim şiirim çırısı şimdi gül gibi meşhurdur.)

C) Nûsha-i şî’rüm irişdükde sevâd-ı Hinde
Sandılar Rûmdadır Feyzî-i Hindistânî

(Şiirlerimin bir nüshası Hint ülkesine ulaştığında, Hindistanlı Feyzî Anadolu’dadır zannettiler.)

D) Ukde-i ser-rişte-i râz-ı nihânîdir sözüm
Silk-i tesbîh-i dür-i seb’a’l-mesânîdir sözüm

(Şiirim, gizli sırları tutan tespihin imamesi; Fatîha suresinin incilerinin (yedi ayetinin) dizildiği iptir.)

“E)” seçeneğindeki beyit ise şairin ana konuya girmek için kullandığı girizgâh beytidir:

E) Bir câm sun Allâh için bir kâse de ol mâh için
Tâ medh-i şâhenşâh için alam ele levh u kalem

[Allah için bir kadeh sun, bir kadeh de o ay (yüzlü) için; tâ ki o padişahlar padişahını övmek için elime kâğıt kalem alayım (onu övmeye başlayayım).]

CEVAP E

35. Öncülde verilen dörtlük ahreb kalıplarından mef û lü / me fâ i lün // me fâ î lü / fe i lün vezniyle yazılmış bir rübaidir.

CEVAP D

36. Bilmecce olarak kurgulanmış beyitlerde cevap Allah'ın isimlerinden biri ya da bir kişinin adıyla bu türe "mumamma" denir. Cevap bu isimlerin dışındaysa bu tür beyitlere "lügaz" denir. "Tabuzgu" ise Divanü Lügati't-Türk'te bilmecce yerine kullanılan terimdir. "Latife" fıkrâ anlamında kullanılır.

CEVAP D

37. "B)" seçeneğindeki beyit eleştiri değildir. Öğüt içerir: "Utanma, her şeyi oku ve ehlinden öğren, bir şeyi bilmek o şeyin cahili olmaktan daha güzeldir."

CEVAP B

38. Şiirin vezni: feilâtün / feilâtün / feilâtün / feilün

NOT: 1) "feilâtün" ile başlayan tüm vezinlerde, ilk tefile, duruma göre "fâilâtün" olarak da kabul edilir.

2) "fâilâtün" ile başlayan tüm vezinlerde, ilk tefile, duruma göre "feilâtün" olarak da kabul edilir.

Birinci mısra: "Rûh" hecesi 'med'lidir, "sâhib" kelimesinin ikinci hecesinde 'vasl' vardır, "dergâh" kelimesinde ikinci hece 'med'lidir

Rûh sîr-âb-ı kerem sâhib-i dergâh kerîm

- . - - / . . - - / . . - - / . . -

CEVAP D

39. Beytin vezni "mefâîlün/ mefâîlün/ mefâîlün/ mefâîlün"-dür. Üçüncü tefilede, aslında şeddeli olmyan "ümid" kelimesi, vezin gereği şeddeli olarak "ümîd" biçiminde kullanılmıştır. Bu aruz uygulaması "teşdid" olarak adlandırılır.

CEVAP D

40. "A)", "B)", "D)" ve "E)" seçeneklerindeki beyitler "fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün" vezniyle yazılmıştır.

"C)" seçeneğindeki beyit ise "mefâîlün/ mefâîlün/ mefâîlün/ mefâîlün" vezniyle yazılmıştır.

CEVAP C

41. "A)", "B)", "C)" ve "D)" seçeneklerindeki eserler, şairlerin tanıttığı tezkire türünde eserlerdir. "E)" seçeneğindeki *Hadîkatü's-Süedâ* Fuzulî'ye aittir, Kerbela Olayı'nı anlatan "maktel/maktel-i Hüseyin" türünde bir eserdir.

CEVAP E

42. Öncülde tanıtılan eser, III. Ahmed'in oğulları Süleyman, Mustafa, Mehmed ve Bayezid'in on beş gün süren sünnet törenlerini anlatan ve geleneğin en hacimli eseri olan Seyyid Vehbî'nin *Surnâme-i Vehbî*'sidir.

CEVAP E

43. Öncülde verilen şiir 4-4-3-3 mısra düzeni ile yazılmış bir "sone"dir.

CEVAP C

44. Öncülde Celalettin Harzemşah tiyatrosunun ön sözü Mukaddime-i Celal ve İntibah Ön Sözü hakkında bilgi verilmektedir.

CEVAP D

45. *Râz-ı Dil* adıyla, beş perdelik dram olarak yazılan bu tiyatroya sansür kurulu tarafından *Gülñihal* adı verilir. Eserde zâlim Sancak Beyi Kaplan Paşa'nın halka çektiği eziyetler karşısında, verilen mücadelenin öyküsü işlenir.

CEVAP B

46. Öncülde tanıtılan Tanzimat Dönemi yazarı deneme, biyografi, monografi türlerinin ilk örneğini veren Beşir Fuat Bey'dir.

CEVAP A

47. Öncülde tanıtılan kuşak Servet-i Fünun Dönemi yazarlarıdır. Bu kuşağın mensuplarından Hüseyin Siret'in tiyatro türünde eseri yoktur.

CEVAP A

48. Recaizade Mahmut Ekrem'in Talim-i Edebiyat'ı Batılı anlamda ilk poetika örneklerinden biridir. Öncülde verilenler bu eserde yer alan görüşlerdir.

CEVAP B

49. "A)" "Bir uykuyu cananla beraber uyuyanlar, / Ömrün bütün ikbalini vuslatta duyanlar, / Bir hazzı tükenmez gece sanmakla zamanı" mısralarıyla soyut ve metafizik öğeler somutlaştırılmıştır.

"B)" şiir, müstezat vezni olan "mef'ûlü / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün" vezniyle yazılmıştır.

"C)" şiirde mimari, tarih ve resme ait unsurlar YOKTUR.

"D)" "Gördükleri rü'yâ ezeli bahçedir aşka;" dizesinden sonra gelen dizeler hayali bir bahçenin/ütopyanın betimlemesidir.

"E)" kafiye düzeni aa/bb/cc... olduğu için musarra bir şiirdir.

CEVAP C

50. Öncülde tanıtılan şair Cahit Zarifoğlu'dur.

Şiir: İşaret Çocukları, Yedi Güzel Adam, Menziller,-
Korku ve Yakarış.

Öykü: İns.

Çocuk öyküleri: Serçekuş, Katıraslan, Ağaçkakanlar,
Yürekdede ile Padişah, Küçük Şehzade, Motorlu
Kuş, Kuşların Dili.

Çocuk Şiiri: Gülücük, Ağaçokul .

Roman: Savaş Ritimleri, Ana.

Günlük: Yaşamak.

Deneme: Bir Değirmendir Bu Dünya, Zengin Hayaller
Peşinde.

Tiyatro: Sütçü İmam.

CEVAP D

51. Padişah yanlısı olan İstanbullu Hoca'nın bir Millî Mücadele kahramanı Küçük Ağa'ya dönüşmesi Tarık Buğra'nın Küçük Ağa romanında işlenir. Mütareke-den sonra dağıtılan Osmanlı ordusunun madden ve manen Yorgun Savaşçı'sı Cehennem Topçu Yüzbaşı Cemil'in Anadolu'ya geçerek Kuvayımilliye'ye katılması ise Kemal Tahir'in Yorgun Savaşçı romanında ele alınır.

CEVAP A

52. Hasta Çocuk manzumesinde birden fazla aruz kalıbı kullanılmıştır. Diğer seçeneklerdeki ifadeler doğrudur.

CEVAP E

53. Öncülde tanıtılan yazar *Aşk Bu İmiş, Batmayan Gün, Mabette Bir Gece, Ateş Ağacı, Yaşayan Ölü, Mesih Paşa İmamı* gibi eserleriyle tanıtılan yazar Kenan Ru-fai'nin de müridi olan mutasavvıf romancı Sâmiha Ay-verdi'dir.

CEVAP B

54. Attilâ İlhan'ın Mütareke Dönemi'ni konu edinen romanı *Dersadette Sabah Ezanları* eseridir. *O Karanlıkta Biz*, II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de yabancı servislerin istihbarat savaşlarını ele alır.

CEVAP C

55. Öncülde tanıtılan eser Samim Kocagöz'ün *Kalpklılar* romanıdır.

CEVAP D

56. Öncülde tanıtılan yazar Hasan Ali Toptaş'tır.

CEVAP E

57. Mahmut Makal'ın *Bizim Köy ve Memleket'in Sahipleri* ile Talip Apaydın'ın *Ortakçılar* romanları Köy Enstitülerine eleştirel bir bakış içermez. Pakize Türkoğlu'nun *Kısa Süren Hasatı* ise Köy Enstitülerini konu edinen anı türünde bir eserdir. Öncülde tanıtılan roman Kemal Tahir'in *Bozkırdaki Çekirdek* romanıdır.

CEVAP A

58. Öncülde tanıtılan "Türk Şiirinin Uç Beyi", "Şiirin Evliya Çelebisi" İlhan Berk'tir.

CEVAP D

59. Tablo doğru biçimde şöyle tamamlanır:

Yazar	Yüzyıl	Eser
Dante Alighieri	14. yy.	İlahi Komedyası
Vergilius	MÖ 1.yy.	Aeneis Destanı
Emily Bronte	19. yy.	Uğultulu Tepeler

CEVAP C

60. Öncülde hakkında bilgi verilen sanat akımı Dadaizmdir.

CEVAP B

61. Edebiyat dersi öğretim programları farklı yıllarda değişmiştir. Şuan yürürlükte olan öğretim programı ise 2018 yılına aittir.

CEVAP B

62. Bir kanıtı kullanma ya da referansa dayanma, Sebep-sonuç ilişkisini belirleme, İlkeleri türetme, Genel-leme yapma, Farklı bakış açılarını açıklama, Kararları sorgulama, Sınıflama yapma, Değerlendirme (ölçüt belirleme), Karşılaştırma yapma, İlgili ve ilgisiz bilgiyi ayırt etme, Çıkarımda bulunma "Eleştirel Düşünmeyi geliştiren etkinliklerdir.

CEVAP A

63. A, C, D ve E şıklarındaki bilgiler doğru iken "Edebiyat tarihinde bütün türlerin gelişimi bir arada verilmelidir" ifadesi "Değerlendirmenin bir parçası olarak metinlerin edebiyat geleneği içindeki yerini belirlemek üzere edebiyat tarihinden yararlanılmalıdır. Ancak bu yararlanma, edebiyat tarihinde bütün türlerin gelişimini bir arada vermek yerine her türün içinde edebiyat geleneğinin yansıtılması şeklinde gerçekleşmelidir" şeklinde olmalıdır.

CEVAP B

64. Öğretim materyali/ders kitabı öğretim programında ifade edilen kazanımların tümünü karşılayacak şekilde tasarlanmalıdır.

- Kitaplardaki metinleri anlamak, çözümlmek ve eleştirel bakışla değerlendirebilmek için öğrenciler metin türü, yazarlar, şairler, edebî dönemler, akımlar, kavramlar vb. hakkında bazı temel bilgilere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu bilgiler metnin işlenişini destekleyecek şekilde ders kitaplarında doğrudan verilmelidir.
- Ders kitaplarında yazma çalışmaları için ünitelerde verilen etkinlik ve açıklamalar doğrultusunda tür ve tekniklere yönelik bilgiler ve örnekler verilir, daha sonra yazma çalışmalarının nasıl yürütüleceği açıklanır. Öğrencilerin kendi yazılarını kitap üzerine değil, defterlerine veya bağımsız kâğıtlara yazmaları istenir.
- Sözlü iletişim kazanımları, dinleme ve konuşma çalışmaları içerisinde birbirini tamamlayacak şekilde uygulanır. Bu çalışmalar için ünitelerde verilen etkinlik ve açıklamalara bağlı olarak ders kitabında gerekli bilgiler ve açıklamalar örneklerle gösterilir.
- Ders kitabına seçilen metinler, temaya uygun görsel unsurlarla desteklenmelidir. Ancak bu durum her metin için zorunlu değildir.
- Her ünitenin sonunda, o üniteye kazandırılması amaçlanan bilgi ve becerileri değerlendirmeye yönelik olarak “Ünite Değerlendirme Çalışmaları”na yer verilir. Sorular üniteye işlenen konuları kapsar nitelikte olmalıdır.
- Metin türleri, nazım şekilleri ve türleriyle ilgili açıklamalara (yapısal özelliklere ve içeriğe) o türün ilk işleneceği yerde yer verilir.
Kitaba tamamı veya bir kısmı alınan eserlerin yazarı ve alındığı kaynak, metnin altında belirtilmeli, yararlanılan kaynakların listesi kitabın sonunda verilmelidir. Metinler öncelikli olarak birincil kaynaklardan alınmalı, yazım ve noktalama açısından alıntı metinlerin aslına sadık kalınmalıdır.
- Seçilen metinlerdeki dizgiden kaynaklı yazım ve noktalama hataları düzeltilmelidir. Seçilen metinlerdeki standart dışı kullanımların, yazarın tercihi veya döneme özgü olduğu hususu belirtilmelidir. Metinde öğrencilerin bilemeyeceği kelimelerin anlamları metinden sonra verilirken kitap içerisinde geçen edebiyat terimlerinden oluşan bir sözlük kitabın sonunda yer alır” Şeklinde olmalıydı.

CEVAP C

65. **Terapatik Dinleme:** Özel sorunları dinlemekle ilgilidir ve ilköğretim düzeyindeki çocuklar için uygun değildir. Daha ziyade psikologların, rehber öğretmenlerin yapmış olduğu dinlemeler bu türe girer.

Estetik Dinleme: Estetik dinleme haz almak ve eğlenmek amacıyla yapılan dinlemedir. Şarkı ve türküler, okunan şiirleri, anlatılan hikâyeleri, izlenen filmleri vb.

Ayırt Edici Dinleme: Temel amaç; ses-anlama ilişkisini kavramak ve beden dilini anlamaktır. Model olmaktadır. Konuşanın her ses değişiminden anlamlar çıkarabilen ve bu değişimleri doğru şekilde anlayabildir.

İletişimsel Dinleme: Öğrencilerin arkadaşları ve diğer sosyal çevreleriyle gerçekleştirdikleri ve onlardan edindikleri türdür. iki stratejisi vardır: kendini değerlendirme ve empati kurmadır.

Temel amacı, konuşulanların ana fikrini belirleyip verilen mesajı anlamak olan ve daha çok bilgi verici metinlerde işe koşulan dinlerken tablo ve grafik okumalardan yararlanan ve konuşma bitiminde konuşmacıya yöneltilmek üzere sorular hazırlanan dinleme türü Transfer Edicidir.

CEVAP A

66. Tahminde bulunma yönteminde amaç Öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirmektir.

Uygulama: Metin tamamlamaya yakın olan bu yöntem, metnin yalnızca gelişimine ve sonucuna değil, metnin öncesine de yönelik tahminleri de içerir. Bu yöntemle öğrenciler, yalnızca okuduklarının değil, dinlediklerinin ve izlediklerinin öncesi, başlangıcı, gelişimi ve sonucuna yönelik tahminlerde bulunarak yazma çalışmaları yaparlar.

CEVAP D

67. Ana dilde iletişim Yetkinliği

1. Yazılı, sözlü ve sözlü olmayan iletişim araçlarını kullanarak etkili şekilde iletişim kurma.
2. Ortamın gereklilikleri doğrultusunda iletişim kurma
3. Duygu, düşünce ve görüşlerini sözlü ve yazılı olarak ortama uygun ve ikna edici şekilde ifade etme.
4. Dil becerilerini olumlu ve sosyal olarak sorumlu/sağduyulu şekilde kullanma iken “Yaşam boyu öğrenmenin parçası olarak resmi olmayan dili (günlük konuşma dilini) öğrenme” yabancı dillerde yetkinlik ile ilgilidir.

CEVAP D

68. 1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
3. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
4. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
5. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
6. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.
- A, C, D ve E ifadeleri doğru iken B şıkkındaki ifade “Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.” şeklinde olmalıydı.

CEVAP B

69. Bir anlatım inceliği sağlamak için bir kelimenin bir cümlede birden çok gerçek anlamı sevdirecek biçimde yakın anlamının değil de uzak anlamı sevdirecek şekilde kullanılması sanatı “Tevriye”dir. Bu dizede geçen “gül” kelimesi hem çiçek adı hem de “gülmek” anlamında kullanılmıştır. Asıl anlatılmak istenen ise sevgilinin gülümsemesidir.

CEVAP A

70. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirlerken: Öyküleyici metinlerde şahısların rol dağılımları, olay akışını etkileyen fiziksel, psikolojik ve ahlaki özellikleri, toplumsal statüleri, -varsa- tarihsel/gerçek kişilikleri veya bu kişiliklerle ilişkileri; tip veya karakter özelliği gösterip göstermedikleri vb belirleme çalışmalarına yer verilir.
- “Metnin aynı, benzer, farklı veya karşıt anlayıştaki metinlerle karşılaştırma çalışmaları yaptırması ise “Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir” kazanımına yönelik bir etkinliktir.

CEVAP D

71. Yazarın yaşamını yansıtan veya yaşamından beslenen Hatıra (anı), gezi yazısı, biyografi (yaşam öyküsü), mektup, günlük gibi kişisel hayatla ilgili olan metinler iken Makale, deneme, sohbet, fıkra, eleştiri, röportaj gibi türler, gazete çevresinde oluşan metinlerdir.

CEVAP E

72. İyi bir anlatımın açıklık, akıcılık, duruluk ve yalınlık gibi özellikler taşıması gerektiğine vurgu yaparken nesnelilik ilkesine bilgilendirici metinlere vurgu yapması daha doğru olacaktır.

CEVAP C

73. 9.sınıfta Hikâye, Şiir, Masal/Fabl, Roman, Tiyatro, Biyografi/Otobiyografi, Mektup/ E-Posta, Günlük/ Blog türlerine yer verilirken “Deneme” 12.sınıfta işlenen bir türdür.

CEVAP E

74. Şiirde yer alan “Genç Osman, savaş, Bağdat’ın kapısı” ifadeleri Tarih, Allah Allah deyip” ifadesi din ile ilgili ifadelerdir. Öğretmen bu dörtlük ile hem Tarihin hem dinin edebiyat ile olan ilişkisi üzerine soru sorması daha doğru olacaktır.

CEVAP C

75. A, B, D ve E şıklarındaki ifadeler doğru iken “Dil mükemmelliği” geleneği Fecriati’ye değil Saf şiir geleneğinin özelliklerini yansıtmaktadır.

CEVAP C

